

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00809&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00809. Синдром сухого ока

Автор: Tero Kivelä

Редактори оригінального тексту: Jukka Pekka Jousimaa, Martti Teikari

Дата останнього оновлення: 2009-10-23

Основні положення

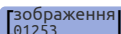
- Сухість очей — поширений симптом, пов'язаний зі зниженням утворення сліз, спричиненим, наприклад, гормональними змінами чи старінням.
- Синдром сухого ока також часто пов'язаний із системними захворюваннями чи прийомом медикаментів.
- Основні діагностичні заходи включають огляд із використанням ліхтарика та проведення проби Ширмера.
- Лікування симптоматичне: уникнення факторів, що посилюють сухість очей та застосування зволожуючих засобів (штучні сльози).

Епідеміологія

- Сухість очей є дуже поширеним симптомом.
 - Інтенсивність утворення сліз знижується з віком.
 - Вплив гормональних факторів (клімакс: стан, який у 2–3 рази більш поширений у жінок, ніж у чоловіків).
- Синдром сухого ока може бути наслідком іншого захворювання або його лікування.
 - Захворювання сполучної тканини, такі як ревматоїдний артрит, пошкоджують слізні (сухий кератокон'юнктивіт) та слинні залози (синдром Шегрена [настанова 00448] | Первинний синдром Шегрен...]).

- Захворювання шкіри, такі як псоріаз, atopічний дерматит, себорейний дерматит, розацеа, багатоформна еритема, очний пемфігоїд та синдром Лаелла.
- Ендокринні захворювання (хвороба Грейвса)
- Амілоїдози
- Ряд медикаментів
 - Бета-блокатори — найбільш часта причина розвитку синдрому сухого ока
 - Слід перевірити потенційні побічні ефекти ліків, які приймає ваш пацієнт

Симптоми та обстеження

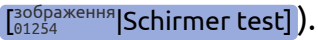
- Відчуття печіння та “піску” в очах, що парадоксально супроводжується періодичними профузними сльозотечами
 - Підвищене подразнення викликає напад рефлекторної сльозотечі.
- Симптоми погіршуються
 - вранці (в нічний час знижується інтенсивність секреції сліз)
 - у вітряну погоду (випаровування)
 - у задимленому чи запиленому середовищі (сльози не захищають око).
 - У багатьох, загалом асимптомних пацієнтів, можуть з'являтися симптоми у кондиціонованих приміщеннях, наприклад, на робочому місці (= синдром офісного ока; потік повітря викликає випаровування)
- У кон'юнктивах легко виникають подразнення та крововиливи (малюнок [Xerophthalmia]).

Діагностика

- Ретельно зібраний анамнез має діагностичне значення.
- Огляд із використанням ліхтарика.
- Слізне озерце (сльози, що збираються біля краю нижньої повіки) — відсутнє, око виглядає сухим

- Відбиття світла від рогівки може бути нерівномірним; у важких випадках на поверхні рогівки можна виявити філаменти, ниткоподібні нашарування сухих епітеліальних клітин.
- Результат тесту Ширмера є меншим за 5–10 мм через 5 хвилин.

Тест Ширмера

- Використовуйте спеціально виготовлені смужки фільтрувального паперу (малюнок).
Зображення 01255
- Для діагностики синдрому сухого ока вимірюється базальне сльозовиділення. Тест виконують через кілька хвилин після застосування очних крапель з анестетиком оксибупрокаїном для виключення рефлексорної сльозотечі.
- Тестова смужка згинається на рівні мітки і вводиться у нижній кон'юнктивальний мішок на межі середньої та зовнішньої третини повіки так, щоб смужка звисала донизу. Пацієнт може тримати очі відкритими чи закритими.
- Через 5 хвилин видаліть смужку та виміряйте відстань у міліметрах від мітки до краю зволоженої ділянки (малюнок).
Зображення 01254

Лікування

- Мінімізація симптомів є метою лікування.
- Якщо можливо, слід усунути дію відомих факторів ризику.
 - Порадьте пацієнтові уникати вітру, пилу та приміщень із кондиціонуванням повітря.
 - Порадьте пацієнтові не промивати очі водою вранці. Незважаючи на те, що це приносить тимчасове полегшення, проте — обтяжує подальший перебіг синдрому сухого ока.
- Корисним є зволожувач повітря, а у важких випадках можна мінімізувати випаровування, використовуючи окуляри для плавання.
- Зволожуючі краплі та гелі для очей (штучні сльози) полегшують симптоми.

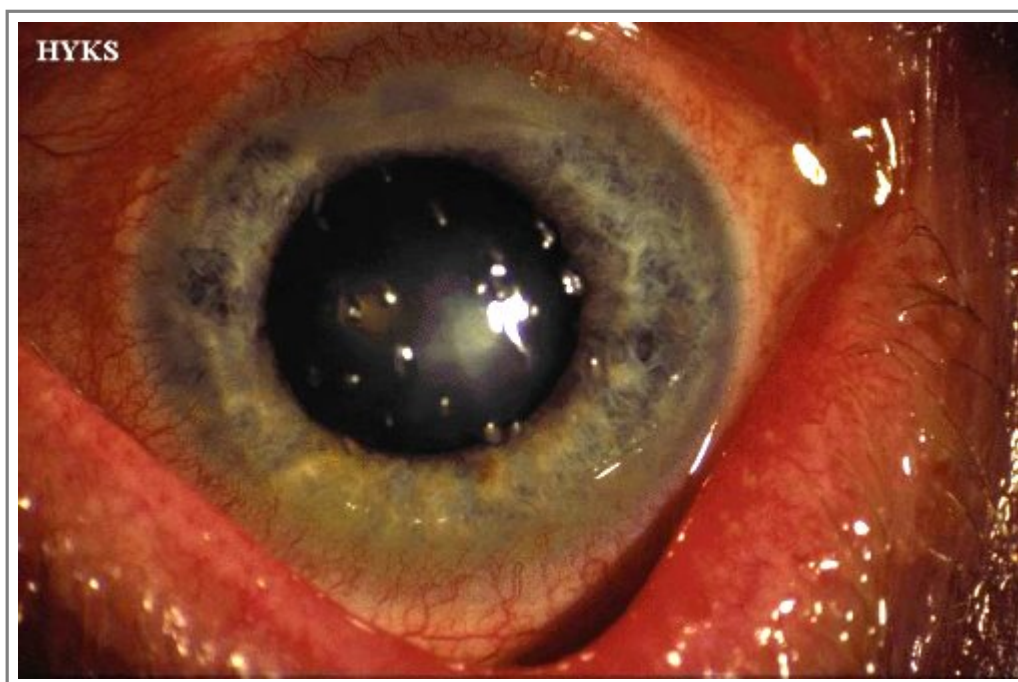
- Десятки різних продуктів є доступними на ринку. Кожному пацієнту рекомендується спробувати кілька різновидів та обрати той, що найефективніше полегшує симптоми, оскільки це є дуже індивідуальним. Штучні сльози ніколи не зрівняються з природними.
- При тривалому застосуванні або коли очі дуже сухі, слід надати перевагу одноразовим крапельницям без консервантів або іншим продуктам, що не містять у якості консерванта, бензалконію хлорид.
- Слід почати із одного в'язкого та одного рідкого альтернативного засобу. Усі вони доступні без рецепту.
- Якщо штучних сліз недостатньо, проконсультуйтеся в офтальмолога щодо можливості тимчасової чи постійної оклюзії слізних точок.

Настанови

- [Настанова 00448](#). Первинний синдром Шегрена.

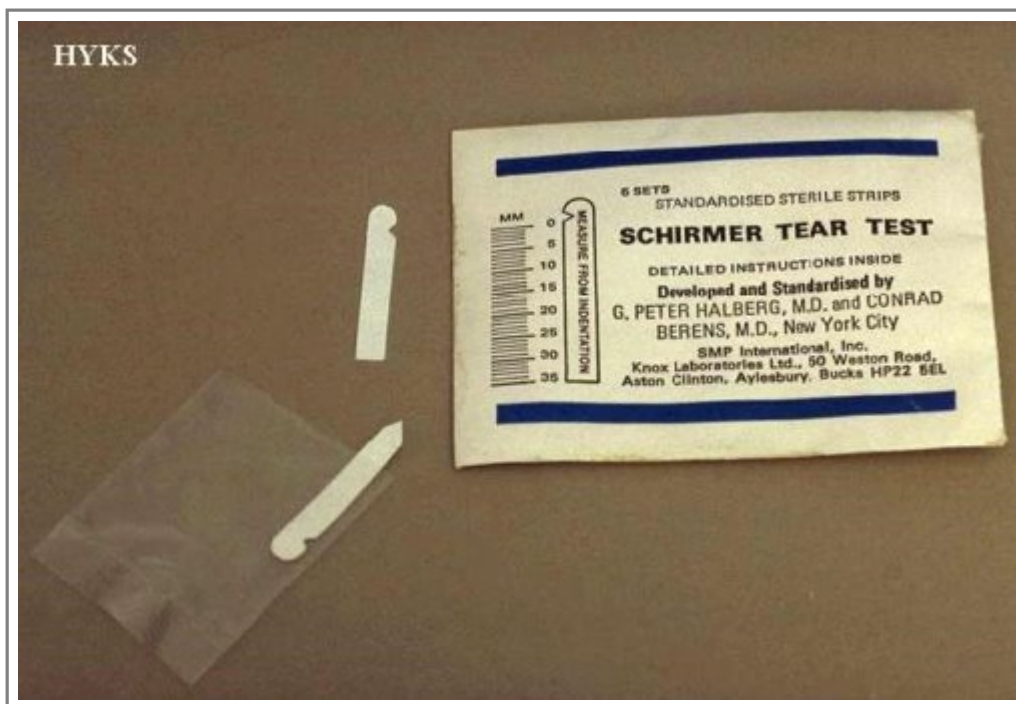
Зображення

- [Зображення 01253](#). Xerophthalmia.

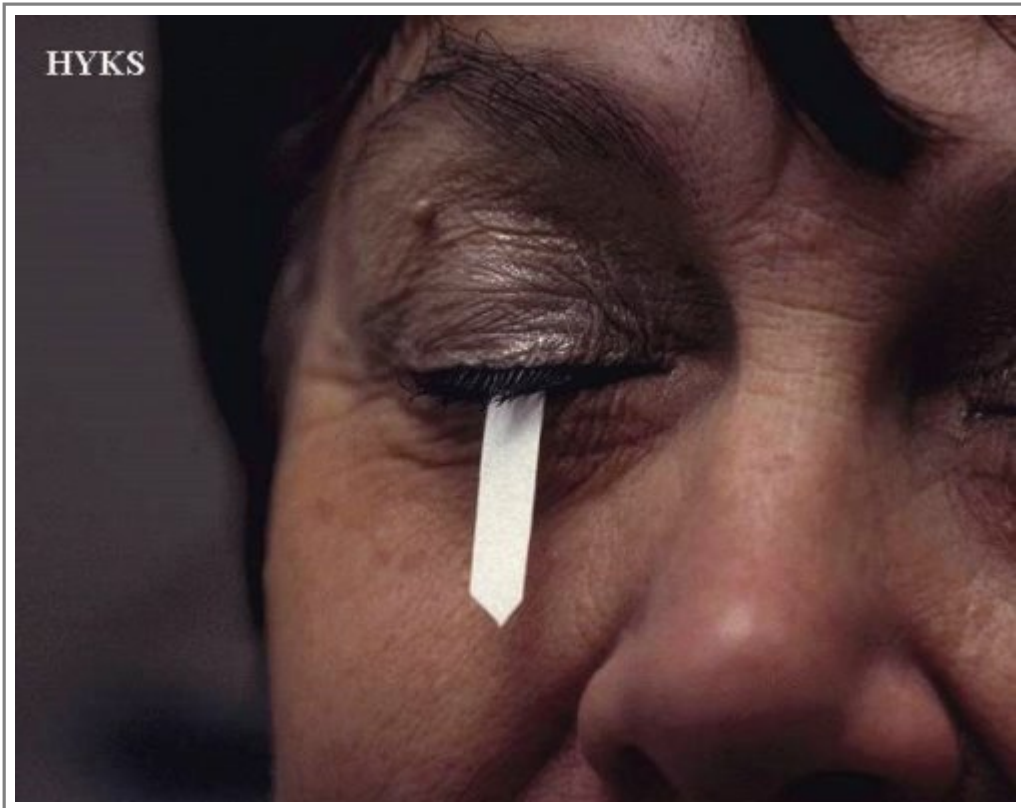
Автори та власники авторських прав: Helsinki University Central Hospital Tero Kivelä Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 01255](#). Schirmer test equipment.

Автори та власники авторських прав: Helsinki University Central Hospital Tero Kivelä Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 01254](#). Schirmer test.

Автори та власники авторських прав: Helsinki University Central Hospital Tero Kivelä Duodecim Medical Publications Ltd

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: [ebm00809](#) Ключ сортування: [003.020](#) Тип: [EBM Guidelines](#)

Дата оновлення англomовного оригіналу: [2009-10-23](#)

Автор(и): [Tero Kivelä](#) Редактор(и): [Jukka Pekka Jousimaa](#) [Martti Teikari](#) Видавець: [Duodecim Medical Publications Ltd](#)
Власник авторських прав: [Duodecim Medical Publications Ltd](#)

Навігаційні категорії

[EBM Guidelines](#) [General practice](#) [Ophthalmology](#) [Rheumatology](#)

Ключові слова індексу

mesh: [Xerophthalmia](#) mesh: [dry eyes](#) mesh: [tear secretion](#) mesh: [Schirmer's test](#) mesh: [Ophthalmic Solutions](#)
icpc-2: [F99](#) speciality: [Ophthalmology](#) speciality: [Rheumatology](#)